

สุม ไพร่ถือกำเนิดมาจากธรรมชาติ มีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ในการช่วยส่งเสริมสุขภาพและการรักษาโรค นอกจากนี้ยังมีคุณค่าด้านวัฒนธรรม เศรษฐกิจ ตลอดจนคุณค่าด้านสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ที่สำคัญ ที่มันัก

พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง หัวหน้าทีมวิจัย กานพลูและอบเชยกำจัดไรฝุ่น อธิบายถึงวัตถุประสงค์ในการคิดค้นหาสมุนไพรไทยกำจัดไรฝุ่นมาเป็นเวลากว่า 8 ปี ว่า จากการศึกษาข้อมูลพบว่าคนไทยประมาณ 8-10 ล้านคน เป็นโรคภูมิแพ้ซึ่งมีสาเหตุมาจากไรฝุ่นที่มาจากเตียงนอน

องค์ความรู้และศึกษานโยบายการจัดการทรัพยากรชีวภาพในประเทศไทย หรือ BRT จาก การสำรวจพบว่าไรฝุ่นเป็นสัตว์ขาปล้องชนิดเดียวกับแมลงมีขนาดประมาณ 0.3 มิลลิเมตร ชอบอาศัยอยู่ในที่ที่มีอุณหภูมิ 25-30 องศาเซลเซียส มีการแพร่กระจายอยู่ทั่วโลก มักพบในบ้านเรือน เช่น ตามที่นอน

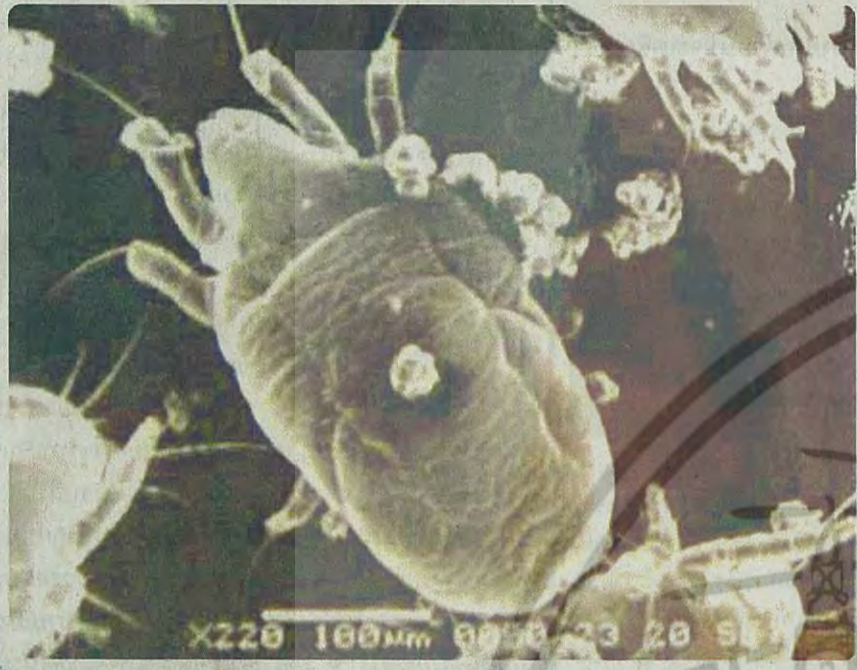
ทรอปิคาลิส (Blomia-tropicalis) ทั้งนี้จากการนำไรมาเพาะเลี้ยงพบว่า ไรดีที่แข็งแรงกว่าชนิดอื่น เราจึงเน้นไปที่การกำจัดไรดีที่เพราะถ้าหากไรดีที่ตายไรชนิดอื่น ๆ ก็ตายด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ทีมสมุนไพรรักษาโรคที่กำจัดไรฝุ่นโดยมองข้ามสารเคมีไป

เคลือบไรดี

ระเหยที่มีฤทธิ์ฆ่าไรฝุ่นได้ผล 100 เปอร์เซ็นต์ โดยกานพลูมีฤทธิ์อันดับ 1 และอบเชยเป็นอันดับ 2 ซึ่งการสกัดเป็นน้ำมันหอมระเหยที่ได้จะมีสีใสไม่เข็นที่นอนและสามารถควบคุมสเปกการผลิตได้จึงถือเป็นผลสำเร็จที่ดีที่สุด ส่วนวิธีการใช้มี 2 แบบ คือ สัมผัสตายและการรม หากใช้กับพู่ที่นอนใช้วิธีรม โดยฉีดสเปรย์น้ำมันหอมระเหย กานพลูและอบเชยลงบนที่นอนให้ทั่วแล้วใช้ผ้าหมก ๆ หรือพลาสติกคลุมไว้อย่างน้อย 2 ชั่วโมง ในเดือนแรกฉีด 2 ครั้ง อาทิตย์เว้นอาทิตย์จากนั้นฉีดซ้ำทุก ๆ 1-2 เดือน และสำหรับในหมอน ผ้าห่ม ผ้าปูเตียง โรฟฟ้า ตู้ โต๊ะ ตู้ปลา ฯลฯ ใช้วิธีฉีดแบบสัมผัสตายโดยไม่ต้องรมก็ได้ วิธีใช้ฉีดให้ทั่วอุปกรณ์ต่าง ๆ ในเดือนแรก

ไทยวิจัยสำเร็จรายแรก 'กานพลู-อบเชย' อีกหนึ่งสรรพคุณพืชไรฝุ่น

วิจัยไทยสามารถคิดค้นสมุนไพรรักษาไรฝุ่น สาเหตุของการเกิดโรคภูมิแพ้ในมนุษย์ได้เป็นผลสำเร็จรายแรกของประเทศไทยและเป็นหนึ่งเดียวในโลก อีกด้วย

เป็นที่ยอมรับกันแล้วว่าสมุนไพรรักษาไรฝุ่นเป็นพืชที่มีประโยชน์ต่อมนุษย์โดยเฉพาะกานพลูที่ใช้กันอย่างกว้างขวางทุกครัวเรือนมาตั้งแต่สมัยโบราณถือเป็นภูมิปัญญาไทยที่ใช้สืบเนื่องกันมาช้านาน กานพลูและอบเชย ก็เป็นสมุนไพรรักษาไรฝุ่นชนิดหนึ่งที่เราทราบสรรพคุณกันดีว่ามีกลิ่นหอม หากสูดดมเข้าไปจะช่วยให้ผ่อนคลาย ทำให้อ่อนหลับสบาย หากใช้เป็นยาจะช่วยขับลมท้องอืด ท้องเฟ้อ ปวดท้อง ฯลฯ

นอกจากสรรพคุณทางยาแล้วกานพลูและอบเชย ยังเป็นสมุนไพรรักษาไรฝุ่นที่สามารถกำจัดไรฝุ่นได้อีกด้วย ผศ.ดร. อำนวย อินทร์สังข์ อาจารย์ภาควิชาเทคโนโลยีการจัดการศัตรูพืช คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยี

ทีมวิจัยได้ทดลองสกัดน้ำมันหอมระเหยจากพืช 8 ชนิด ได้แก่ กานพลู อบเชย ขมิ้นชัน โพลตะไคร้หอม พริกไทยดำ โหระพา และมะพร้าวแล้วนำไปทดสอบฤทธิ์กำจัดไรฝุ่นชนิดดีพบว่า น้ำมันหอมระเหยจากกานพลูและอบเชยที่ความเข้มข้น 1.0% สามารถกำจัดไรฝุ่นได้ 100%

หมอน มุ้ง ผ้าห่ม โดยเมื่ออุณหภูมิของไรจะทำให้มีอาการคันตา คันผิวหนัง เชื้องู้อักเสบ มีน้ำมูกไหล ไอ จาม หากเป็นมากจะมีอาการหอบหืดและบางรายอาจรุนแรงถึงขั้นเสียชีวิตได้

ดังนั้นทีมวิจัย ซึ่งมีจรรยา ทัศนีย์กุล หัวหน้าทีมวิจัย เป็นกำลังหลัก ได้ร่วมกันลงพื้นที่ที่อำเภอทองผาภูมิสำรวจความหลากหลายของไรฝุ่นและช่วยกันคิดค้นสมุนไพรรักษาไรฝุ่นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 จากการขอทุนโครงการพัฒนา

หมอน ผ้าห่ม โซฟา ผ้าปูเตียง พรม และตุ๊กตาที่ใช้วัสดุภายในเป็นเส้นใย ซึ่งเราไม่สามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่า

ไรฝุ่นมีชีวิตอยู่ด้วยการกินเศษขี้ดูล ชีวีแค สะเก็ดผิวหนังเป็นอาหาร มีวงจรชีวิตประมาณ 25 วัน โดยไรที่พบมากในประเทศไทยมี 2 ชนิดได้แก่ ไรเดอร์มาโทฟาโกยเดส เทอโรนิสซินัส (Dermatophagoides Pteronyssinus) หรือคนไทยเรียกว่า ดีที และไรโบลมเมีย

วิธีการสกัดกานพลูและอบเชยกำจัดไรฝุ่นใช้เองที่บ้าน

ขั้นตอนแรกให้นำกานพลูส่วนก้านดอก และเปลือกอบเชย (หาซื้อได้ตามร้านขายยาแผนโบราณ) ประมาณ 250 กรัม เลือกอย่างใดอย่างหนึ่งมาบดให้ละเอียดนำมาแช่กับสารเอทิลแอลกอฮอล์จำนวน 1 ลิตร จากนั้นเปิดไฟให้สันทิ้งไว้ประมาณ 1-2 วัน แต่ต้องคนเป็นระยะๆ ทุกๆ 3 ชั่วโมง เมื่อครบกำหนดแล้วให้กรองเอากากออกจะได้เป็นน้ำมัน ๆ สีเหลืองเข้ม เรียกว่า สารสกัดหยาบ

สำหรับวิธีการใช้น้ำมันที่ได้ไปใส่กระบอกฉีดน้ำ (Foggy) แล้วฉีดลงบนที่นอนเพื่อฆ่าไรฝุ่น แต่เนื่องจากน้ำที่ได้เป็นสารสกัดหยาบไม่ใช่ น้ำมันหอมระเหย จึงมีสีปนเปื้อนจะทำให้สีที่นอนได้ หากกังวลสีปนเปื้อนที่นอนสามารถใช้วิธีรมด้วยการใช้กระดาษปูบนที่นอนแล้วฉีดลงบนกระดาษให้ทั่วจากนั้นใช้ผ้าหมก ๆ หรือพลาสติกคลุมไว้ โดยรมทิ้งไว้ตั้งแต่เช้าจนเย็นก็สามารถกลับมาใช้งานได้ตามปกติ ในเดือนแรกควรฉีดอาทิตย์เว้นอาทิตย์และฉีดซ้ำทุก ๆ 1-2 เดือน

ที่ความเข้มข้น 1.0% สามารถกำจัดไรฝุ่นได้ 100% รองลงมาคือ น้ำมันหอมระเหยจากขมิ้นชัน โพลและตะไคร้หอมที่ความ

หอมระเหยจากลาเวนเดอร์ ยูคาลิปตัส กาแฟ และมะลิ ซึ่งจากการทดสอบประสิทธิภาพที่ยังสามารถกำจัดไรฝุ่นได้ 100% เช่นเดิมและไม่เป็นอันตรายต่อผู้ใช้

ให้ฉีดอาทิตย์เว้นอาทิตย์และฉีดซ้ำทุก ๆ 1-2 เดือน

อย่างไรก็ตาม การป้องกันไรฝุ่นและกำจัดไรฝุ่นด้วยวิธีเดิมนั้นปกติหากเราใช้เครื่องนอนมานานหลายปีพบว่า มีไรฝุ่นจำนวนมาก บางบ้านอาจจะทิ้งเครื่องนอนแล้วซื้อใหม่ บางบ้านใช้วิธีเคลือบด้วยสารป้องกันไรฝุ่น ซึ่งสามารถป้องกันได้เพียงระยะหนึ่ง ส่วนการดูดฝุ่นนั้นสามารถเคลื่อนย้ายตัวไรฝุ่นออกจากที่นอนหรือพรมได้น้อยกว่า 10 เปอร์เซ็นต์และสำหรับการซักเครื่องนอนด้วยน้ำที่มีอุณหภูมิอย่างน้อย 55 องศาเซลเซียส จะสามารถฆ่าตัวไรฝุ่นและกำจัดสารก่อภูมิแพ้ที่ออกจากเครื่องนอนได้ แต่การซักด้วยน้ำเย็นหรือซักผ้าปกติแม้จะไม่สามารถกำจัดไรฝุ่นได้แต่ทำให้ลดสารก่อภูมิแพ้ได้หรือหากใช้สารเคมีป้องกันไรฝุ่นอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพได้

ดังนั้นสมุนไพรรักษาไรฝุ่นจากภูมิปัญญาคนไทยที่สามารถคิดค้นหาและใช้ประโยชน์ต่าง ๆ นำมาสกัดเป็นสารกำจัดไรฝุ่นได้ จึงถือเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่เราจะเลือกสรรมาใช้ในชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

เพราะสิ่งที่เรากำจัดอยู่บนที่นอนและใกล้ตัวมนุษย์มาก จึงจำเป็นต้องใช้สมุนไพรมีสารเคมีตกค้างเพื่อความปลอดภัย

เข้มข้น 1.5% กำจัดไรฝุ่นได้ 93.3%, 90.0% และ 76.7% ตามลำดับ ทีมวิจัยจึงเลือกใช้ น้ำมันหอมระเหยจากกานพลูและอบเชย เป็นส่วนประกอบหลักในการผลิตสเปรย์กำจัดไรฝุ่น เนื่องจากมีความเข้มข้นน้อย แต่มีฤทธิ์กำจัดไรฝุ่นได้ผลเต็มร้อย ส่วนน้ำมันหอมระเหยจากสมุนไพรรองอื่นเป็นส่วนประกอบรอง พร้อมทั้งได้ทดลองแต่งกลิ่นด้วยน้ำมัน

บริษัทด้วย อย่างไรก็ตามเมื่อประมาณปี พ.ศ.2548-2549 เคยจดสิทธิบัตรไปแล้ว 1 ครั้งแต่กานพลูและอบเชยที่สกัดมานั้นเป็นสารสกัดหยาบสารออกฤทธิ์ได้ผลดีก็จริงแต่มีข้อเสีย 2 ข้อ คือ สีของมันซึ่งเป็นสีเหลืองปนเปื้อนที่นอนผู้ใช้ไม่พึงพอใจเนื่องจากซักออกยากและในการควบคุมเชิงพาณิชย์ควบคุมยากจึงไม่สามารถใช้งานได้ แต่สำหรับครั้งนี้ได้ศึกษาวิจัยสกัดเป็นน้ำมันหอม